

Openbaring des Heren

Mt. 2,1-12

Zijn wij, dierbare medechristenen, in onze moderne samenleving het zoeken naar wijsheid niet een beetje kwijtgeraakt? Vrijwel alle aandacht is gericht op kennis, vooral technische kennis, maar waar is de vorming tot levenswijsheid gebleven? Want juist die vorming heeft in de meest uiteenlopende culturen altijd een grote rol gespeeld: bij de oude Grieken en Romeinen, bij de oude Israëlieten en later de Joden, bij de Indianen, bij de Boeddhisten, in China, en ook in Afrikaanse culturen. En, tot nog niet zo lang geleden, ook in onze westerse cultuur. Het verlangen, het streven naar wijsheid, hoort blijkbaar bij mens-zijn.

Het evangeliieverhaal van vandaag geeft op haar eigen wijze uitdrukking aan dat verlangen naar wijsheid. Magiërs, of wijzen gaan op zoek. Het zouden vooraanstaande geleerden uit Perzië kunnen zijn geweest, maar dat zullen we nooit precies weten. De vraag is, wat hebben deze wijzen nog te leren? Waar verlangen ze nog naar? Wel, blijkbaar voelen ze aan dat ze met al hun geleerdheid en wijsheid de diepste zin van hun leven nog niet kunnen doorgronden. Ze zien in dat hun wijsheid de wereld nog altijd niet beter heeft gemaakt. En gaan dus op zoek naar iets nieuws. Ze laten alles wat hun vertrouwd is voorlopig achter en gaan op weg met het vermoeden dat er iets groters moet zijn dat de zin van hun leven bepaalt. Wat, weten ze nog niet. Hun enige aanwijzing is een ster.

Dat ze nog niet precies weten waar ze moeten zoeken, blijkt al uit het feit dat ze eerst naar Jeruzalem gaan, naar het paleis van Herodes. Ze verwachten de wijsheid te vinden in het centrum van de macht. Waar ze natuurlijk niet is. Het is dan Herodes zelf die ze naar Bethlehem stuurt, omdat hij van schriftgeleerden heeft gehoord dat een nieuwe leidsman van Israël dáár geboren zou worden. En daar vinden ze een kind. En ze brengen het hulde. Ze vinden de Wijsheid met een hoofdletter, de bestemming van hun eigen leven. En ze bieden het geschenken aan. Goud, want, zo wil Mattheüs ons zeggen: de wijsheid van dit kind Jezus is meer waard dan alle goud ter wereld; wierook, want de wijsheid van dit kind is meer waard dan alle wierookoffers ter wereld; en mirre, een welriekende balsem die al een vooruitwijzing is naar de balseming van Jezus na zijn lijden en sterven en voor zijn opstanding.

En daarmee kom ik op de vierde wijze: het verhaal staat in een prachtig boekje van Henry van Dyke en gaat kort samengevat als volgt: Ook een vierde wijze vermoedt dat ergens anders de wijsheid te vinden is en gaat de andere drie achterna. Hij neemt geld en edelstenen mee voor onderweg. Maar hij wordt steeds opgehouden door mensen die op een of andere manier in nood zijn. En hij helpt ze, totdat zijn geld op is. Zo zwerft hij jarenlang rond en komt in vele landen om na 33 jaar te belanden in Jeruzalem. Daar ontmoet hij de man aan het kruis, die

tegen hem zegt: “Wat gij aan de minsten der mensen gedaan hebt, hebt ge aan Mij gedaan”. De vierde wijze had de Koning die hij zocht gevonden.

Terug naar ons, in onze tijd. Wanneer ouders een kindje krijgen, waar hopen ze dan op? Dat het rijk zal worden? Iemand met een grote carrière? Grote kans dat het kind niet aan de hooggespannen verwachtingen zal beantwoorden en doodongelukkig zal worden.

Of hopen ze gewoon dat het gelukkig zal worden? Dat het zal leren oog te hebben voor de noden van anderen? Dat het mag opgroeien in een samenleving die kinderen wijsheid bijbrengt, zodat het leert opgewassen te zijn tegen de vele wederwaardigheden van dit leven? We mogen, ja we moeten het blijven hopen. Amen.

Jan van de Laar, pastor